Anul II. — No. 18 | Un număr 20 bani | Chişinău, 10 Februarie 1918

Abonamente:

1 Lună:
10 Lei sau 4 Ruble.
3 Luni:
25 Lei sau 12 Ruble.

Pentru preoţi şi învăţători: preţul jumătate.

ROMÂNIA NOUĂ

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

PLATA PENTRU RECLAME după ÎNVOIALĂ

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA Chişinău, Ulica Gogol No. 39.

Director: Dr. ONISIFOR GHIBU | Iese în fiecare zi de lucru. | Prim—Redactor: Dr. Ion Mateiu.

O „chemare" greşită

Au trecut mai bine de zece ani de când, în paginele revistei *Viaţa Românească* dela Iaşi am cetit mai întâi numele d-lui *Alexis Nour*, moldovan din Basarabia, care chema luarea aminte a lumii româneşti asupra ţării lui de naştere ameninţate de Rusia cu moartea. Ani întregi am urmărit cu interes scrisul acestui basarabean, în care pe lângă o înflăcărată iubire de neam întâlneam la fiecare pas şi fanatismul rusesc pentru adâncile probleme sociale ale vremii. Dacă am avut până la 1916 vre-o cunoştinţă mai apropiată despre viaţa din Basarabia, trebue să recunoaştem că ea a venit într'o măsură bunişoară şi din scrisul aprins al d-lui Nour, care mai ales în cei doi ani de neutralitate românească a agitat cu o neîmblânzită încordare chestia Basarabiei, cerând ca România să intre în răsboi contra Rusiei pentru a cuprinde din ea partea ce i se cuvine.

După ce România a început, la 1916, răsboiul împotriva Austro-Ungariei, vreme îndelungată n'am mai auzit nimic despre d. Nour, şi nici dela *1 Martie 1917* încoace, de când a izbucnit revoluţia în Rusia.

Credeam că în urma acestei revoluţii, care a dat libertatea Basarabiei, printre cei dintâi moldoveni cari vor alerga acasă ca să fie de ajutor neamului va fi şi d-l Nour, care atât de mult a scris şi a vorbit până aci despre Basarabia.

A trecut de atunci aproape un an, dar d. Nour n'a putut fi văzut în Basarabia şi de nicăiri glasul lui nu se auzia. Dacă n'ai fi ştiut că d-sa e la Iaşi, unde dă lecţii de limba rusească, ai fi putut crede că nu mai e în viaţă, căci nu era de crezut ca în aceste vremuri mari d-sa să poată tăcea şi să poată sta nemişcat.

Dar iată-l că, dela o vreme, d. Nour întrerupe totuş tăcerea şi ia din nou condeiul în mână. Insă spre marea mirare a oricui l-a cunoscut, d-l Nour nu mai scrie acum despre Basarabia, despre nevoile ei, despre neamul său atât de mult asuprit până aci, dar acum ajuns în sfârşit în libertate. Nimic din toate acestea, ci tocmai dimpotrivă.

Intr'o vreme când, din mila lui Dumnezeu Basarabia a scăpat de Ruşii pe cari atât de mult i-a urât, şi când d-sa ar trebui să fie un neobosit propovăduitor al ideei şi culturii naţionale române printre Basarabeni, d. Nour începe şă publice la Iaşi — în capitala României nenorocite de Ruşi — o bibliotecă lunară sub numele de *Răsăritul*. După ce a susţinut ani de zile, cu orice prilej, că orientaţia românească trebue să fie spre Apus, iată-l acum pe d-l Nour îndreptându-ne, cu ajutorul literaturii ruseşti, luarea aminte spre Răsăritul de la care de atâtea ori ne-a venit primejdia! In loc să-l vedem la Chişinău publicând pentru Moldovenii rămaşi, din pricina Ruşilor, într'un adânc întunerec, o bibliotecă cu scrieri de-ale autorilor români, d-sa încearcă acum să răspândească în România ideile literaturii ruseşti — tocmai acum când poporul românesc întreg e sătul până în gât de tot ce e rusesc.

Dar cu aceasta nu se mântuie activitatea literară a d-lui Nour. D-sa a început să scrie în vremea de pe urmă şi la revista *Chemarea* din Iaşi, articole politice. Dar, din nefericire, nici în aceste articole d-sa nu mai aduce nimic din focul sfânt de odinioară; nimic despre Basarabia, nimic despre marile interese ale neamului întreg. O adâncă durere te cuprinde cetind aceste articole pe cari pare că le scrie un străin. In adevăr, cine ar mai crede că d-l Nour este autorul unor rânduri ca acestea despre Basarabia:

„Chiar Basarabia, cu toate forţele ei militare în regenerare, s'a şi infectat de veninul acesta. Armatele neamului, pornite acolo, să fie asigurate contra molimei... poporul şi oşteanul român să nu calce mult timp pe loc în ţara dintre Nistru şi Prut, crescută 100 de ani într'o mentalitate şi cultură cu totul altele... educată, prin anul expirat, de apucături streine nouă. Ah! ce farsă joacă istoria, cu ţara mea natală! Independenţa iluzorie, republica fără stat, exproprierea moşiilor, nimicind agricultura, directoriatul—minister improvizat, pogromuri, distrugere, introducere de trupe „streine", perspectiva furiei maximaliste... şi ce mizerii catastrofale s'au mai abătut pe capul mutei şi necunoscutei Transnistriane romîno-ucrainene!

In fine, să nu călcăm mult pe loc în Basarabia....."

Aşadară, *să nu călcăm mult pe loc în Basarabia!* Aşa zice d. Nour. Atunci? In cotro? Veţi crede poate că d-sa ne îndreaptă spre *Transilvania şi Bucovina?* Nu, din nenorocire. Da nici nu se gândeşte măcar la aşa ceva. D. Nour ne îndreaptă *peste Nistru*. Dar nu pentru a dezrobi cumva pe fraţii noştri de acolo, ci pentru alte pricini pe cari cu greu le va putea înţelege cineva. D. Nour zice: *„Peste Nistru se întinde câmpul viitoarei, apropriatei acţiuni pentru noi..."* Ba şi mai departe... „Să tindem spre Nipru, dincolo de care ne întinde mâna Donul şi elementele *sănătoase ale Rusiei Centrale... Ar fi o expediţie, marşuri pline de avânt. Spre ieşire. Spre unire cu Răsăritul neamului, până la Bugul cel albastru!*"

Aşadară, nu spre pământul nostru naţional, din spre care de o mie de ani vin glasuri înăduşite cari ne cheamă să rupem lanţurile robiei a patru milioane de fraţi, ci spre Nipru, spre Don, spre Bugul cel albastru!

Pentru D-zeu, Domnule Nour! Al cui joc e acesta?

O. Ghibu.

Poşta în Basarabia

Pentru d-l ministru al Poştelor

Sunt aproape patru săptămâni de când în Basarabia nu mai umblă poşta, ceea ce aduce cu sine mari pagube atât singuraticilor locuitori ai acestei ţări, cât şi trebii obşteşti.

Credem că înfăţişăm dorinţele întregei ţări, când prin aceasta rugăm pe d-l ministru al Poştelor, ca, în înţelegere cu Comandamentul oastei româneşti, să binevoiască a lua cele mai grabnice măsuri pentru reluarea circulaţiei poştale.

MOLDOVA

Scumpă Moldovă, ţară de jale!
Ah! în ce stare tu ai ajuns!
Lasă-m'a plânge ranele tale,
Căci până 'n suflet mă simt pătruns!

Tu, ce eşti bună, dulce, iubită,
Tu, ce eşti fiica lui Dumnezeu,
Cum te loveşte soarta cumplită!
Cum te îneacă amarul greu!

Lupii şi corbii, şi vulpi străine
Fac a lor hrană din trupul tău,
Şi tu, Moldovă, plăteşti cu bine
La toţi aceia care-ţi fac rău!

O! cât de crunte ş'otrăvitoare
Sunt pentru tine a lor muşcări,
Când ei cu buze sfâşietoare
Răspund l'a tale dulci sărutări!

Dar mult mai aprig trebui să fie
Chinul ce suferi, amarul chin.
Când vezi chiar fii-ţi cu duşmănie
Rupându-ţi sânul de amor plin!

Mamă duioasă, tristă 'n cădere
Cu agonie mânile-ţi frângi
Şi nu-ţi rămâne nici o putere,
Nici glas, la lume ca să te plângi!

Când ridici fruntea, jos în ţărână
O 'mpinge-o calcă duşman. picior!
Când ridici glasul, o cruntă mână
Iţi curmă 'ndată gemetu 'n sbor!

Dar cât va bate inima 'n mine,
Eu în veghiere la lupt'oiu sta
Şi, cu tărie, eu pentru tine
In faţa lumei voiu protesta!

Pentru coroana-ţi de Suverană,
Pentru-al tău nume şi al tău drept
Eu înfrunta-voi hidra duşmană,
Ş'un scut ţi-oi face din al meu piept!

Voi zice zice: „Mamă 'ntristată!
„Prinde la suflet învietor,
„Căci tu scăpa-vei de munci odată
„Şi-i avea parte de viitor!

„Las' să te prade hoţii în taină,
„Să urle lupii în urma ta,
„Lasă-i să rupă mândra ta haină...
„Haină mai mândră tu vei purta!

„Inzadar răii vreau în orbire
„Cerească lege a 'mpotrivi.
„Cerul voieşte a ta mărire,
„Şi tu, Moldovă, mare vei fi!

„Inzadar cearcă ei să ridice
„Un zid pe Milcov, despărţitor.
„Cădea-va zidul, şi tu, ferice
„Vei fi unită cu a ta sor'.

„Căci tot se află în Românie
„Inimi aprinse de-un sacru dor,
„Ce vrea Românul ca să renvie
„Mare, puternic, ca dorul lor!

„E scrisă 'n ceruri sfânta *Unire!*
„E scrisă 'n inimi cu foc ceresc!
„O! Românie! l'a ta mărire
„Lucrează braţul dumnezeesc!"

Voi zice, zice, până la moarte
Celor ce's duşmani neîmpăcaţi:
„O! voi, unelte de rele soarte
„Pentru Românii ce vă sunt fraţi!

„Voi care însuţi cu-a voastre mâne
„Mormântul ţării l-aţi pregătit.
„S'aţi muşcat mâna ce vă dă pâne,
„S'aţi rănit sânul ce v'a iubit!

„Voi care ţării plătiţi cu ură,
„Când ea vă chiamă dragii săi fii,
„Uitând Dreptate, Lege, Natură,
„Uitând că însuţi aveţi copii,

„Blăstemul ţării curând să cadă
„Pe capul vostru nelegiuit!
„Blăstem şi ură!.. Lumea să vadă.
„Cât rău în lume aţi făptuit!

„Fie-vă viaţa neagră, amară!
„Copii să n'aveţi de sărutat!
„Să n'aveţi nume, să n'aveţi ţară,
„Aici să n'aveţi loc de 'ngropat!

„Şi când pe calea de veşnicie
„Veţi plecă sarbezi, tremurători,
„Pe fruntea voastră moartea să scrie:
Duşmani ai ţării! Cruzi vânzători!

V. Alecsandri

D-l P. HALIPPA

despre

situaţia politică a Basarabiei

Gazeta locală rusească *„Besarabseaia Jizni"* publică o anchetă cu prilejul declarării neatârnării Republicei Moldoveneşti. Nici un bărbat politic care a răspuns la întrebările gazetei, n'a dat un răspuns atât de întemeiat ca d-l *P. Halippa*, un înflăcărat luptător naţionalist, care acum ocupă şi slujba de vicepreşedinte al Sfatului Ţării.

D-l Halippa socoate că pentru Basarabia momentul de faţă e însemnat prin faptul că ea are putinţa a se orienta liber în orice parte. Până acuma şi reprezentanţii ideologiei oficiale de până la revoluţie, şi ai celei de după revoluţie indreptau privirile Basarabenilor numai în spre Răsărit.

Până la revoluţie noi am fost cetăţeni ai Rusiei, spune d-l Halippa, după revoluţie am fost federalişti ruşi, iar acum ne putem hotărî soarta liberi şi mi se pare, că *aceasta ne va duce nu spre Răsărit ci spre Apus, spre România* şi îndeobşte spre Balcani.

D-l Halippa crede că proiectul partidelor social-democratice balcanice despre federaţia balcanică este posibil. In această federaţie va intra, poate, după proiectul numit, şi România. Iar dacă va intra ea, apoi va intra şi Basarabia, ca parte desinestătoare.

Pentru noi această orientaţie e mult mai hotărâtoare, decât toate cele de înainte, fiindcă mulţămită ei vom fi cu Apusul cult şi mai degrabă ne vom atinge scopurile culturale, la care tindem.

Declararea neatârnării Ucrainei numai a grăbit pasul nostru. Ţara noastră a fost în trecut o provincie turcească, ş'apoi rusească; e timpul să fie şi neatârnată. Iar în condiţiile politice şi economice de azi neatârnarea Basarabiei a fost un act de necesitate.

D-l Halippa însă spune, *că în Basarabia totdeauna a existat un grup de persoane, care şi-a exprimat hotărât orientaţia românească. Acest grup acum colaborează la gazeta* „România Nouă," care apare în Chişinău şi-şi pune ca scop unirea politică şi culturală a tuturor Românilor. Al 4-lea universal Ucrainean a ajutat acestui grup cum nu se poate mai bine în înfăptuirea nădejdilor lui.

Eu socot — a adăugat d-l Halippa — că unirea sau uniunea federativă a Basarabiei cu România va fi dorită chiar de toată democraţia Basarabiei, când în România se va începe înfăptuirea reformelor democratice, ca cea agrară, de alegeri ş. a.

După datele D-lui Halippa proiectul de lege despre reforma agrară prevede exproprierea în folosul ţăranilor a 85 procente de pământuri, iar în cele 15 care mai rămân, intră şi pădurile, pământurile statului şi aşa mai departe. Dar realizarea reformei e amânată până pe după sfârşitul războiului, căci nu se poate slăbi frâul poporului, ca să nu se întâmple, catastrofă ca cea rusească.

Uniunea între Basarabia republicană şi România monarhistă e posibilă, precum a fost posibilă şi uniunea Rusiei ţariste cu Franţa republicană.

In ce priveşte România, acolo regele e o ficţiune. Deocamdată duce ţara oligarhia de acolo, dar reformele începute vor preface România de azi într'o ţară democratică.

Ardelenii, lămureşte mai departe d-l Halippa, sunt cea mai democratică parte a poporului român, deoarece sute de ani au trăit sub jugul maghiar şi aceasta au trezit în toţi un spirit de protestare. *Şi cu toate acestea ei nu se sperie de unirea cu România*, ci cred chiar că anume această unire va îndrepta-o pe România pe calea reformelor democratice.

Arătând apoi că nu se ştie ce fac bărbaţii politici din Bucureşti, în frunte cu socialistul-revoluţionar C. Stere, şi care sunt scopurile lor mai apropiate, d-l Halippa însemnează că îndeobşte ideia monarhismului moare în omenire şi se înlocueşte prin ideia republicanismului, şi deaceea *monarhismul nu poate fi piedeca pentru unirea politică şi culturală a popoarelor* precum vedem aceasta cu Franţa şi Rusia.

In ce priveşte, vitalitatea neatârnării Republicei Moldoveneşti, d-l Halippa spune, că au fost trei oameni bolnavi: Turcia, Austro-Ungaria şi Rusia, şi s'a dovedit că a murit cel de pe urmă, pe când nici Turcia nici Austria deocamdată nu arată nici un semn de a dori moartea.

Să prorocesc deci, spune d-l Halippa, nu voiu.

Totuş d-sa se teme, că vechile deprinderi pot sa aibă o înrâurire hotărâtoare asupra viitoarei orientaţii a Republicei Moldoveneşti şi aceasta ne va aduce la faptul-*dureros*, spunem noi ca ea să-şi lege iarăş soarta de Rusia.

Dela Sfatul Ţării

In şedinţele de pe urmă din Sfatul ţării s'a luat în dezbatere chestia agrară. Din iniţiativa fostului ajutor de ministru pe trebile agrare, *Ciumacenco*, s'a dezbătut o instrucţie pentru comitetele agrare, care să îngrijească pentru a folosi în vara viitoare toate pământurile bune pentru semănături.

Dându-se într'o comisie, acest proiect de instrucţie, el a fost prelucrat într'un *proiect de socializare*. La aceasta s'a împotrivit ministrul-preşedinte, *d. Ciuhureanu*, spunând că timpul şi toate împrejurările de azi nu sunt potrivite pentru reforme sociale aşa de radicale. Cu aceasta s'au unit şi ţăranii. Proiectul de lege agrară a fost lăsat pentru a se mai lucra mai pe urmă, iar acuma s'a început lucrarea instrucţiei pentru folosirea pământurilor potrivite de semănături.

Pentru ca nu cumva să creadă ţăranii, că împrejurările nepotrivite pentru reforma agrară se datoresc prezenţei în Basarabia a oştilor române d. *Halippa* a cetit următorul ordin al cartierului general român cu No. 3106. dat la 31 Ianuarie 1918. *«Din izvoare particulare s'a aflat, că trupele noastre din Basarabia îşi socot de datorie să dee înapoi proprietarilor averea lor, de care au fost lipsiţi în urma mişcării revoluţionare de înaintea intrărei oştilor noastre în Basarabia.*

Deoarece aceasta îi îndârjeşte pe ţărani, mai cu seamă că protivnicii noştri i-au învrăjbit împotriva noastră, zicând că oştile române sunt aduse în Basarabia de foştii proprietari pentru aducerea ţării la stările vechi şi în vederea lucrului, că avem tot interesul a înlătura noua turburare a minţilor, propun să luaţi măsuri. ca oştile noastre să nu se amestece în relaţiile dintre proprietari şi ţărani, iar ţelul lor e numai să oprească nouile nimiciri şi devastări.

Trebuie să recunoaştem că stările cari s'au statorit inaintea intrării oştilor române în Basarabia nu pot fi schimbate. Pentru toate trebile şi întâmplările ce au avut loc mai înainte, proprietarii să se adreseze autorităţilor locale.

Pentru şeful statului major al armatelor române Generalul Lupescu.

Documentul acesta este cea mai bună dovadă de gândurile curate şi frăţeşti ale oştilor române, aflătoare în Basarabia. Si ţăranii români din Basarabia pot fi liniştiţi şi să nu piardă nădejdea, că nu vor primi pământ.

Către moldovenii din Basarabia

Vouă, tuturor, mă adresez cu această scrisoare, pornită din adâncul inimei mele, ce bate în folosul neamului.

Cu venirea armatei române aci, s'a creeat pentru cei ce doresc a lucra în folosul neamului, împrejurări foarte priincioase. Până acum ne împedecau mulţi, în deosebi duşmanii neamului nostru, acum însă avem putinţa de a lucra fâţiş, deschis şi prin urmare cât de mult. Să lucrăm deci, să nu ne înşelăm că e făcut tot — nu.. Să ştiţi, — că acum sunt şi mai multe de făcut de cât înainte. Acum să ne unim toţi cei cu dragoste către neam, să lucrăm cât mai energic, ca să putem da acum, având puterea în mâni, roade cât mai bogata şi mai frumoase. Să ne ferim însă, dragii mei, de greşala de a judeca oamenii după culoarea lor politică, şi de a-i urmări pe chestii personale. Acest păcat e mai greu de cât chiar nepăsarea faţă de neam, pe care o au mulţi dintre noi.

Ştiţi bine, că în Basarabia sunt mulţi Moldoveni rusificaţi; mulţi sunt democraţi în suflet şi în viaţă, dar nu sunt pătrunşi de conştiinţă naţională suficientă; mulţi n'au nici o culoare politică, mulţi străini şi chiar şi moldoveni sunt contra Românilor, dar toţi la fel doresc pacea, ordinea, liniştea şi siguranţa vieţei. Toate acestea le pot da acum ostaşii noştri români şi prin asta ei vor câştiga simpatia tuturor.

Printr'o lucrare înţeleaptă în momentele atât de princioase de acum. putem să-i câştigăm pe toţi cei amintiţi ca prieteni ai neamului nostru. Cu o altă purtare, ne înţeleaptă — de a da chestiilor noastre personale culoarea politică, noi compromitem chestia naţională, noi îi putem perde şi pe cei puţini prieteni, ce-i avem, făcându-i să creadă că ordinea ne vine cu prea multe victime. Luaţi bine seama, căci fraţii noştri nu cunosc lumea pe aci şi noi suntem datori a le lămuri lucrurile, a le aduce la cunoştinţă faptele, care-i pot lămuri să nu facă paşi greşiţi.

Mulţi or fi făcând astfel de lucruri chiar poate cu scop de provocaţii, fiind chiar duşmanii noştri, pe aceştia trebue la timp să-i descoperim. Toate acestea se poface numai şi numai prin o mult că înţeleaptă şi condusă numai şi numai de interese sociale naţionale, ce sunt la ordinea zilei, dar nu de chestii personale. Acum, când popoarele îşi creeaza soarta pe veacuri, nu înseamnă nimic o persoană.

Să nu uităm că mulţi din noi suntem azi naţionalişti fiindcă am avut condiţii priincioase pentru a ne forma asest crez, şi mulţi din fraţii noştri au fost lipsiţi de aceste condiţii. Să fim dar mai indulgenţi, căci cu blândeţe şi înţelepciune, v-om căpata multe oiţe, din cele rătăcite. La iucru, cu înţelepciune.

Dr. Elena Alistar.

Nu poţi avea două suflete

Cu osebită mulţumire am citit în gazete comunicatul d-lui Ministru de Război, colonel Brăescu, prin care aduce la cunoştinţă tuturor ofiţerilor, slujbaşilor şi soldaţilor, care se află în slujba Republicei Moldoveneşti sau fac parte dintre cetăţenii ei, că, de îndată ce se vor înscrie în detaşamantele de voluntari ce se organizează sub alte steaguri, vor fi şterşi din liste şi vor pierde drepturile, cetăţeneşti.

Iată o măsură înţeleaptă care arată că oamenii noştri politici nu vor să se mărginească numai la proclamarea independenţei Republicei, ci să o şi apere.

Această măsură va arăta străinilor, atât de numeroşi încă în cuprinsul micii noastre republici, că se înşală dacă cred că pot să urmeze cu vechiul lor sistem, când Basarabia nu slujia de cât ca o oaie de muls, iar ca mamă ade-

vărată se socotia numai Rusia, căreia trebuia să se închine tot prinosul de puteri trupeşti şi sufleteşti stoarse de pe acest pământ.

A trecut vremea când Basarabia mănoasă era o biată gubernie, fără altă chemare decât a îngrăşa cu sângele ei pe toţi aduşii de vânturi din toate colţurile nesfârşitei Rusii.

Acum Basarabia nu este o gubernie, ci *o Patrie*.

Ea nu are nevoie de musafiri, care să fie cu stomahul aici şi cu sufletul în altă parte, ci de fii adevăraţi, care să o servească din toată inima, care să-i dea tot sufletul şi cugetul lor, care să-i închine ei toate puterile lor, care să-şi dea viaţa pentru dânsa.

Noi nu ne supărăm pe fiii altei patrii, când îşi strâng rândurile şi se gătesc să piară pentru mântuirea ei. Toată cinstea li se cuvine acestor viteji.

Dar cerem să nu uite că nu se poate să ai *două patrii*.

Dacă şi-au ales-o drept a lor pe Marea Rusie — să lase în pace Mica Republică Moldovenească!

Accastă Republică, abia ridicată, are nevoie de toată puterea de muncă, de toată puterea de jertfă a fiilor ei. Ea e prea slabă ca să mai dea din aceste puteri şi pentru alţii. Acum, în ceasul mare, când soarta ei se hotăreşte pentru toate timpurile ce vor să vie, ea îşi chiamă la dânsa pe toţi fiii ei adevăraţi şi le cere să-i închine ei şi numai ei viaţa şi sufletul lor. Acein, care nu ascultă de glasul ei, nu sunt fii adevăraţi ai Moldovei.

Să meargă unde-i chiamă sângele lor străin sau înstrăinat, dar să ştie că înapoi nu se vor mai întoarce.

Basarab.

DAR DELA FRAŢI

Vreme de o sută şi mai bine de ani, cât Moldovenii au zăcut sub stăpânirea rusească, nu s'a putut naşte şi desfăşura aproape nici o cultură naţională în Basarabia. Cei câţiva oameni luminaţi cari s'au născut aici, au trecut Prutul sau Nistrul, pentru a fi de folos altora, decât Basarabiei. Câţiva scriitori de seamă ca *Donici*, *Russo*, *Haşdeu* şi *Moruzzi*, au trebuit să îmbogăţească literatura de peste Prut, care Basarabenilor li-a rămas aproape cu totul necunoscută într'o vreme când sufletul lor s'ar fi putut desvolta atât de puternic.

O sută de ani au trecut pentru cultura Basarabenilor fără nici o urmare, fără nici o înrâurire spre bine.

In vremea aceasta, ce avânt minunat pe tărâm cultural la Românii din celelalte ţări! Gazete şi teatru, literatură şi artă, ştiinţă şi invenţii de tot felul lărgesc cercul vederii, îmbogăţesc mintea şi inima şi ridică întreg poporul nostru la o treaptă de cultură pe care şi străinii o preţuiesc şi o laudă.

Dar câţi Basarabeni au ştiut ce se ascunde în scrierile lui Alecsandri, Eminescu, Haşdeu, Creangă, Coşbuc, Iorga, Goga şi alţi fruntaşi ai ştiinţei şi culturii româneşti?

Câţi din ei s'au putut ridica prin cartea românească, la înţelegerea scopului înalt al vieţii poporului nostru?

Alfabetul latin însuş, moştenire falnică dela strămoşii noştri romani, era socotit ca o rătăcire din partea chiar a celor mai mulţi Moldoveni, cari nici nu bănuiau ce minunate frumuseţi sunt închise în el.

Cultura rusească sau mai bine zis incultura rusească i-a ţinut la întunerec, ca nimic să nu simtă, nimic să nu vadă, nimic să nu înţeleagă.

Cenzura rusească oprea orice carte românească ce voia să treacă Prutul. Şi, ah, printre cenzori se găseau adeseori Moldoveni, cari, ei, opreau la graniţă cărţile româneşti:

Dar iată că vine războiul lumii, care aduce cu sine şi revoluţia rusească. O mulţime de ofiţeri moldoveni ajung în România, unde ei întâlnesc fraţi de-ai lor, unde găsesc cultură românească, artă românească, suflet românesc. Ei îşi dau seama că toate acestea sunt suflet din sufletul lor; că acest popor de care Ruşii anume i-au ţinut departe, e sânge de-al lor. Ei încep să cetească, încep să scrie chiar cu litere latineşti şi înţeleg că acesta-i alfabetul neamului lor şi că în el sunt ascunse minunate comori sufleteşti cari întrec cu totul ceeace ştiau ei din literatura rusească. Ei simt cum literatura românească le merge de-a dreptul la inimă şi-i cucereşte, punându-i în legătură cu întreg neamul lor, din trecut şi de astăzi. Şi atunci, ei se simt îndemnaţi să se gândească la un mare bine pe care l-ar putea face fraţilor lor de acasă, punându-i pe toţi în atingere cu cultura naţională românească de cari ei au fost lipsiţi până acum. Ei adresează deci, la Iaşi, o „strigare" către publicul românesc prin care roagă pe iubitorii de neam să dăruiască pentru Basarabeni cărţi româneşti, din cari aceştia să-şi poată cunoaşte şi iubi neamul.

Strigarea n'a răsunat în pustiu. Cu toate că în urma nenorocirilor din războiu, partea de ţară rămasă necuprinsă de Germani, era destul de săracă în cărţi, s'au strâns totuş în câteva săptămâni peste şeapte mii de cărţi, cari au fost trimise la Chişinău spre a se înfiinţa cu ele biblioteci româneşti pentru toţi doritorii. Românii de peste Prut şi-au înţeles datoria deplin faţă de fraţii lor din Basarabia şi li-au făcut acest dar frumos, care e ca o sămânţă bogată aruncată pe un pământ roditor, din care vor răsări în curând roade îmbelşugate.

Cartea românească venită dela fraţii din România liberă *va mântui Basarabia din întunerecul de veacuri şi o va ridica în rând cu celelalte ţări româneşti*—şi încă şi mai sus, mulţumită sufletului moldovenesc înzestrat cu însuşiri alese.

Basarabenii nu vor putea uita nici odată că *mântuirea le-a venit dela fraţii de peste Prut*: ei i-au scăpat, cu oastea lor, de bolşevismul rusesc; ei i-au scăpat prin cartea lor, de întunerecul moscovit care era să-i înghiţă pentru totdeauna.

Gh.

„Tavarăşii"

II

Tavarăşi vă botezaţi
Toţi acei ce dezertaţi
Din faţa duşmanului
Mergând contra neamului.

Tot *tavarăşi* va chemaţi
Şi acei ce vă'nhăitaţi,
Omului să-i luaţi din gură
Cea din urmă bucătură.

Ba *tavarăşii* de-acum
Omorîţi pe om în drum
Nu se'ntreabă: vinovat?
Dacă-i bine îmbrăcat.

E destul astăzi să spui:
Uite un *afiţer burjui!*...
Toţi tavarăşii s'aruncă,
Ca să-i vâre mâna'n pungă

Şi cuţitul între coaste...
C'aşa-i spiritul în oaste:
In oastea lui Lenin, Troţchi
Slugile lui Scaraoţchi.

Omorâţi omul cinstit
Ce de tânăr s'a trudit
Şi-a făcut din noapte zi,
Vremuri grele de-or veni,

Să nu plece la cerşit,—
El să dea celui lipsit.
Dar bandiţii, ucigaşii,
Dezertorii, toţi ocnaşii

S'au jurat astăzi să curme
Tot ce este bun în lume;
Să strivească în picioare:
Vrednicie, minte,—onoare,

Şi stăpâni să pună'n ţară
Oameni cu poruiri de fiare,
Care n'au nimica sfânt
Nici în cer, nici pe pământ.

Jefuiţi mormintele
Şi-altarele, sfintele,
Nu vă gândiţi c'o să vie
Şi-a răsplăţii 'mpărăţie,

Nu ştiu cum vă veţi numi,
Seamă când va trebui
Să vă daţi de-a voastre fapte
Săvârşite zi şi noapte!

Fi-va-atunci scrâşnit cumplit,
Cum nu s'a mai pomenit!
Veţi muşca mulţi în pământul.
Ce-o să v'astupe mormântul

B.

Teatrul cinema „FACLIA"

Sâmbătă 10, Duminică 11 şi Luni 12 Februarie
va debuta
RENUMITUL ARTIST COMIC
Tănase
în cuplete de actualitate.

Banchetul Republicii în onoarea României

Republica moldovenească dându-şi seamă de rolul hotărâtor al oştirii României pentru scoaterea Basarabiei din primejdia peirii spre care o ducea Rusia maximalistă, a crezut că e o datorie să-şi arate recunoştinţa sa întreagă faţă de mântuitorii ei. Astfel guvernul Republicii a organizat la *Casino* un strălucit banchet în onoarea reprezentanţilor armatei României şi ai Aliaţilor noştri aflători în Chişinău. Şi poate nu e o simplă întâmplare că acest banchet s'a dat în 8 Februarie, tocmai la o lună după trecerea Prutului prin vitejii dela Mărăşeşti. Astfel banchetul se prefăcea într'o aniversare senină, pe care o sărbătorea în forme oficiale dar pline de sinceritate colţul desrobit al Moldovei glorioase.

Erau de faţă toţi miniştrii guvernului Moldovenesc în frunte cu preşedintele Republicii, generalul *Broşteanu* cu statul său major şi numeroşi ofiţeri, reprezentanţii militari şi politici ai Franţei cu generalul *Vuillemet* şi consulul *Sarret* asistaţi de ofiţeri francezi, deputaţi din sfatul Ţării, reprezentanţi ai oştirii moldoveneşti, primarul Capitalei şi alţi distinşi intelectuali ai vieţii publice. Gazetei noastre încă i s'a făcut cinstea de a fi invitată la această neobicinuită şi importantă sărbătoare.

Mai mult decât eleganţa şi bogăţia fină ce incadra alba masă cu adevărat apuseană, ne-a impresionat atmosfera de armonie şi de superioară atitudine cultă, ce plutea în cuprinsul simpatic al sălii strălucitoare. Ţi se părea că eşti undeva prin Franţa rafinatei culturi sociale, departe de grosolănia respingătoare a vieţii anarhice ruseşti.

In astfel de condiţii a fost o adevărată reconfortare sufletească să asculţi vorbirile ordonate, sintetice, frumoase şi puţine la număr—o mare isbândă aceasta în istoria verbalismului interminabil moştenit dela Ruşi—cari veneau să tălmăcească simţiri de recunoştinţă, de încredere şi de speranţa naţională.

Cel dintâi vorbitor d. *I. Inculeţ*, preşedintele Republicei a spus în limba sa simplă dar convingătoare, că Basarabia fusese până ieri o bucăţică din Rusia care acum s'a risipit. Anarhia rusească o aduse pe marginea prapastiei şi dacă ea n'a pierit, meritul este al Aliaţilor şi în primul rând al României, care prin oastea ei viteză şi frăţească a mântuit-o. Republica moldovenească nu va uita nici odată aceasta si astăzi ea ţine să-şi arate adânca sa recunoştinţă şi mulţumire faţă de aliaţii cari i-au sărit în ajutor.

A urmat îndată d. *Ioan Pelivan* anuntat de preşedintele Republicei, că vorbeşte în calitate de *ministru de externo*. D-nul ministru Pelivan e sinteza celui mai intransigent naţionalism şi sufletul său de luptător vibrează necontenit în iubirea nemărginită pentru învierea şi consolidarea neamului românesc. D-sa a spus că istoricul care va scrie mai târziu faptele zilelor noastre, trebue să se oprească la două lucruri: dragostea Franţei şi ajutorul României pentru Republica moldovenească. La nevoie se cunosc prietenii zice proverbul nostru, şi noi ne-am încredinţat de adevărul acesta atunci când am fost trimis la Iaşi, spre a cere ajutor pentru mântuirea Republicii noastre. Acolo am fost întâmpinaţi cu multă căldură, mai ales de către generalul Berthelot şi ministrul S. Aulaire, reprezentanţii Franţei. Noi era să fim mâncaţi de o bandă de huligani ai Rusiei, şi dacă am scăpat aceasta o datorim sorei noastre mai mari *România*, care cu primejdia vieţei sale a sărit în ajutorul nostru. Dacă ea n'ar fi venit, fără îndoială că azi noi nu ne-am afla aici. Noi o vom iubi alături de Franţa şi vom striga totdeauna: Trăiască Franţa şi România cu oştirea vitează care ne-a salvat ţara şi viaţa.

Ministrul de interne d. *Vl. Cristea* a rostit o frumoasă cuvântare în limba franceză, arătând partea de merit a Franţei în lupta pentru libertatea popoarelor, a grijii sale pentru Basarabia, dar mai ales subliniind valoarea României care astăzi ca şi prin strălucitele sale victorii de la Mărăşeşti a mântuit Republica Moldovenească.

Răspunde generalul *Vuillaumin* în cuvinte calde spunând că Franţa totdeauna a îmbrăţişat cu dragoste surorile ei mai mici din răsăritul Europei şi mai ales s'a silit în cursul războiului să le ajute în scopurile lor, în lupta comună contra duşmanilor cutropitori.

A luat apoi cuvântul generalul *Broşteanu*, primit cu ropote de aplauze.

D-sa spune, că de sigur renaşterea poporului moldovenesc dintre Prut si Nistru este un eveniment însemnat. Nimeni nu se poate bucura mai mult decât noi de aceasta, căci Basarabia era trup din trupul Moldovei noastre cu un trecut plin de glorie dar şi de durere. Noi am suferit împreună şi dacă aici Românii au fost striviţi, fraţii lor liberi n'au uitat o clipă a se gândi la ei cu îngrijorare.

Astăzi noi suntem aici, chemaţi de conducătorii Republicei.

Nu e un merit din partea României, că a alergat peste Prut cu oastea sa, cu sufletul şi inima sa întreagă. Era o datorie pentru România să întindă braţal său ocrotitor tinerei Republici Moldoveneşti.

Noi nu dorim altceva decât consolidarea conştiinţei moldoveneşti într'un singur stat unitar cu subordonarea altor năzuinţi străine acestei idei fundamentale. România vrea să vadă peste Prut o republică naţională unitară, bazată pe dreptate morală, echitate şi sentiment patriotic. In numele României doresc isbândă strălucită Republicei moldoveneşti, ca s'o vedem tare, fericită şi glorioasă.

Cuvântarea generalului Broşteanu a stârnit o însufleţire largă care s'a prefăcut în ovaţii furtunoase la adresa României şi a oştirii ei.

D. *Bogos* şeful statului major al armatei moldoveneşti, a vorbit în numele tinerimii basarabene, spunând în mijlocul aplauzelor, că Moldovenii merg spre *unire*. Dânsul cere Aliaţilor să ne ajute în realizarea visului nostru de unire de la Nistru până la Tisa.

Au mai luat cuvântul *E Balamace* care a spus că ţăranii de aici au acelaş suflet ca şi în celelalte provincii româneşti. Armata României n'a venit să nimicească, ci să ajute pe ţăranii moldoveni.

Gh. Mare a arătat, că dreptul trebuie să biruie forţa, şi neamul nostru va ajunge ziua când i se va face dreptate. Germania e ca lupul, care voind să mănânce mielul, l'a învinovăţit că i-a tulburat apa. Ridică paharul în nădejdea sărbătorii celei mari a neamului nostru.

In numele gazetei noastre d. *I. Mateiu* a zugrăvit înfiorarea Ardealului la intrarea oştilor României, cari au desfiinţat Carpaţii în 1916. De atunci noi ne socotim uniţi cu mama noastră România. Şi dacă azi e bucurie în Basarabia ea nu va fi deplină decât atunci, când un asemenea banchet ca cel de azi se va ţinea subt umbrirea drapelelor României în Alba-Iulia lui Mihai-Viteazul. Noi credem în această sărbătoare, pe care ne-o va da România prin aliaţi.

Vorbirea aceasta a îndemnat pe d. general *Broşteanu*, să dea unui din acele răspunsuri admirabile care a făcut pe toţi cei de faţă să tresară adânc mişcaţi şi să-l acopere de-o manifestaţie superbă pe care numai iubirea de idealul sfânt pentru care sângeră neamul românesc o poate trezi în sufletele simţitoare.

Generalul Vuillaumin a ţinut să dea asigurări, că Franţa îşi va ţinea angajamentele faţă de România spre ajungerea idealului său şi crearea unei uniri a Aliaţilor în legăturile păcii statornice.

D-l P. Halippa vicepreşedintele Sfatului Ţării, aduce omagii generalului Broşteanu, care ştie să fie militar bun dar şi Român adevărat.

Profesorul *Gh. Murgoci* toastează pentru Franţa care prin technica ei ne-a făcut să înscriem în analele războiului gloria dela Mărăşeşti.

După *S. Cujbă*, un luptător basarabean idealist a vorbit ministrul preşedinte Dr. *Ciugureanu*, mulţumind în numele guvernului moldovenesc, pentru bucuria ce le-a dăruit-o România şi Franţa, Românilor din Basarabia.

Apoi preşedintele Republicii închide sărbătoarea, spunând că ziua de azi va însemna un spor de energie şi de încredere în munca spre întărirea Republicii moldoveneşti cu ajutorul Aliaţilor

Acest banchet politic a fost un minunat omagiu adus mai ales României, pentru actul de jertfă frăţească şi generoasă prin care a mântuit Basarabia de moarte.

El a strâns legăturile sufleteşti dintre fii aceluiaş neam, luminând tot mai convingător adevărul etern, că poporul românesc numai în *desăvârşită unire* îşi poate îndeplini chemarea lui istorică.

Şi nu ne îndoim, că acest adevăr va birui peste toate piedicile ce ne-ar mai sta în drumul nostru de aprigă luptă şi de mântuitoare încredere.

Corespondent

Avis

Banca Statului din Chişinău oferă trate în franci, garantate din partea Guvernului Republicei Franceze, obţinându-se în schimb ruble.

Pentru orice informaţiuni publicul se va adresa Direcţiunei respective.

Director, **Petre Pavlovici Jitkovski.**

LIMBA OFICIALĂ ŞI LIMBI OFICIOASE

Limba română trebue neapărat hotărîtă ca limba *oficială* a Republicii moldoveneşti.

Alături de această limbă oficială pot fi primite ca limbi *oficioase* şi limbile vorbite în ţară.

Binefăcătorii Basarabiei

Cărţile cari au fost dăruite de fraţii de peste Prut pentru Basarabia au fost date de *Comitetul soldaţilor de pe frontul român* în grija Redacţiei noastre care le va împărţi potrivit cu nevoile ce se vor arăta. Doritorii de a înfiinţa biblioteci obşteşti, se vor adresa deci cu cererile lor Redacţiei noastre, care cu drag le va da cărţi potrivite cu scopurile pe cari le urmăresc.

Deocamdată publicăm aici cu numele pe toţi cari au dăruit cărţi pentru Basarabia. Aceştia sunt:

P. S. Episcop Nicodim al Hu-şilor 1038 volume (cărţi), Neamul Românesc (N. I.) 1000, „Viitorul Ţărei" 3000 numere de revistă, Galaţii Noi 700, Teatrul Naţional (M. S.) 250, D. Motaş 243, D-r Munteanu 362, Pascu 150, Prof. G. Pascu 130, Ofiţerii dela M. C. G. 150, Const. Al. Holban 120, Elevii de cl. II dela Seminarul Pedagogic 125, Elevii de curs superior dela Liceul Refugiaţilor 120, Archim. Dionisie Tănase 20, Burghele 5, D-r I. Pascu 7, Carp 31, T. Riconţi 10, Prof. Alexandrescu 12, Prof. Botez 29, D-na Conta-Kernbach 4, D-ra Maria Budack 10, D-ra Olga Heclau 4, Papacostea 3, D-rele S. şi I. Teodorescu 30, D-rele M. şi A. Gavrilescu 50, D-ra E. şi d-l V. Ianovici 60, Praja 2, Maior Manolescu 70, Furtună 1, Cap. Bănăţianu 6, Alimanesteanu 70, Sublocotenent Curtovici 2, Locotenentul Georgescu Vrancea 14, Pltn. Carandino 3, Gh. Constantinescu 13, P. Istrati 6, Lt. Giosanu 75, Erbiceanu 11, Ionescu 12, Archim. Dionisie 35, Prof. Teodorescu Th. 80, Şcoala de fete No. 2 Galaţi 45, Pascu 7, Motaş 5, Strătulescu 7, Prof. Cădere 78, Gh. Topârcianu 12, Prof. Carp 25, Prof. Slavu 44, Maior N. 22, Demostene Botez 56, V. Ionescu 8, Elevele unei şcoli din Galaţi 16, Slavu 17, Elevele şcoalei No. 6 Nicolina 60, Sigmund N. 2, Prof. Melik 30 N. N. din Peatra-Neamţu 22. Berescu G. 5, Gicolot 1, Căp. Rovinaru 46, Em. Cernătescu 1, N. Captaru 70, Danieleanu, 7, Dimitriu 7, Comanidor Teodorescu 80, Lt.-Colonel Mehedinţi 24. S-blt. Leautey 5, Căp. I. Popescu 16, Gh. Gheorghiu 65, A. Sterian 16, C. Basarab 10, N. Apostol 10, Leonida D. 50, N. 8, Danielescu C. 4, Maior Pamfilie T. 2, S-locot. Pănel Ion 44, Diaconescu A. 40, H. Iamandi 13, Fl. Sion 15, A. Scriban 6, Căp. Leonida 50, Lt. Panaitescu Titus 8, Ionescu Vasile 8, Elevele Şcoalei Secundare Oltea Doamnă 100, Prof. I. Simionescu 40, Fraţii G. F. şi Th. Vasiliu 50, Maxim 4, Lt. Sfetescu 25, Maior Ştefănescu-Drăgăneşti 10, Lt. Istrati 4, D-r Possa D. Haneş şi Mitru 5, Al. Popescu-Daia 24, Diacon Al. Cozma 40, Petru Gădei 11, D. R. Ralle 38, Ralea V. Virgil 4, En. Iamandi 5, Ir. Gheorghiu 22, Preot Ir. Radu 43, C. Alexandrescu 5, I. Dragomirescu 12, Cornelia Dragomirescu 8, Natalia Dragoş 15, D. Monasterianu 10, Elena C. Costache 2, Maior Bălăuţă 4, C. Pivniceriu 10, M. Andrian 2, M. Brighiu 6, D. M. Darie 5, Angela D. Cozaciul 9, I. C. Vălcescu 4, D. Gociu 5, M. Chiriţoiu 5, Maria Dimitriu 4, A. Constantineseu 13, I At. Chirilă 6, Maria T Costin 100, M. Brohman 20, El. Nicolau 6, A. Velie 2, Maria V. Constantinescu 25, St. Moldoveanu 21, Brăduleţ Al. 9, T. Mitache 12, Gh. D. Berea 28, D-na Zelea-Codreanu 18, M. Niculescu 14, I. Berberianu 8, N. Tamaş 8, Ana C. Dinescu 10, M. Vlad 12, Alice Gheorghiu 8, G. D. Marinescu 20, Frunzete Popov 6, V. Peiu 4, Milan Grosanu (clasa II primară) 14, M. V. Călinescu 6, D. Finchelstein 12, M. Melicson 4, Eugenia Dimitriu 11, D-ra I. Gabor 10, P. Teleman 11, Al. Atanasiu 25, Gociu A. Gh. 32, E. P. Cristescu 2, N. Teodorescu 3, C. N. Dobrescu 6, Sc. Angelescu 1, Silvia Georgescu 6, V. Hamangiu 9, Ecaterina Florescu 11, Silvia Georgescu 5, I. Bondescu 3, S. Dumitrescu 7, M. Perlman 8, N. Mihăilescu 3. L. Berol 6, V. Hinea 1, P. Grigorescu 5, Georgescu Ch. 1, Friedman I. 20, S. Carniol 12 N. Siberali 24.

D-na Ecaterina V. Bălan anunţă că a pierdut certificatul de absolvire al şcoalei eparhiale din Chişinău. Se declară deci nevalabil pentru alta.

(2—3)

CE DOMNI AVEAU ODINIOARA MOLDOVENII

Istoria Moldovei este plină de fapte minunate şi vitejeşti, pe care le-au săvârşit Domnii ei de pe vremuri. Numele Moldovenilor trecuse departe peste hotarele ţării, vestindu-le iscusinţa şi bărbăţia în războaele grele purtate cu zeci de duşmani. Dar cel ce a încununat Moldova cu nemuritoare slavă este Ştefan cel Mare, sfântul care-şi doarme somnul în mănăstirea Putna din Bucovina răpită. Ştefan cel Mare a avut, în domnia lui dela 1457—1504 vr'o 40 de războaie, dar numai unul l'a pierdut. Cu deosebire s'a luptat mult cu Turcii, cari erau pe atunci cei mai vajnici şi temuţi ostaşi din toată lumea. Pe când alte ţări mari au fost bătute şi supuse de Turci, Moldovenii deşi puţini la număr, s'au împotrivit cu atâta îndârjire, încât au fost în stare să biruiască adeseori pe Turci şi să-şi scape ţara de robia păgânului. Vitejia fără seamăn a lui Ştefan cel Mare a umplut lumea de mirare, sumeţie Crailor s'a plecat ruşinată, iar marele învăţat polon *Długos* scria despre el aceste cuvinte, cari trebuie săpate în sufletul tuturor Moldovenilor:

„O bărbat vrednic de cinste, deopotrivă cu căpitanii viteji pe care-i cinstim atât de mult, care în vremurile noastre, cel dintâi dintre principii lumii a dobândit asupra Turcilor o biruinţă atât de minunată! După judecata mea, el este cel mai vrednic să i se încredinţeze stăpânirea şi căpetenia lumii întregi şi mai ales sarcina de stăpân şi căpitan împotriva Turcului, cu înţelegerea, învoirea şi hotărîrea obştească a creştinilor, pecând ceilalţi crai şi principi catolici se istovesc în bine şi desfrânări sau în războaie lăuntrice".

ŞTIRI

Trezirea ţăranilor. *Din ţinuturile Chişinăului şi Orheiului vin ştiri că liniştea şi rânduiala începe a se statornici pretutindeneа. Jafurile şi prădările cari înainte se făceau ziua mare, acum au încetat aproape cu totul. Prin multe sate ţăranii adunându-se la sfat au hotărît să întoarcă tot ce au prădat la economii O parte dintre ţărani a început a căra înapoi la economii până şi tot inventariul luat cu deasila de acolo.*

Studenţii la lucru. Studenţii români din Basarabia şi Transnistriania au hotărât să unească în unele privinţe lucrarea lor cu lucrarea societăţii culturale *„Făclia."*

Deosebit vor lucra ei numai în ce priveşte editura populară. In această parte lucrarea lor s'a şi început.

S'a dat la tipar o colecţie de cântece patriotice sub titlul de *„Cântecele neamului,"* care degrabă va eşi la lumină şi se va pune în vânzare cu un preţ potrivit pentru ţăranii noştri. Sunt proiectate şi alte cărticele populare.

O măsură bună. Ministerul de răsboiu al Republicei Moldoveneşti a publicat o înştiinţare, că ofiţerii şi soldaţii trecuţi în numărul oştilor moldoveneşti, dar care s'au înscris în corpurile de voluntari de sub comanda generalilor ruşi pentru a lupta în contra bolşevizmului din Rusia, vor fi scoşi din listele militarilor şi pe viitor nu se vor bucura de drepturile cetăţeneşti în Republica Moldovenească.

Consulul francez şi Republica moldovenească. In gazeta locală *Golos Kişineova*, s'a publicat un interviev cu d-l R. Sarret, consulul francez din Chişinău, în care întrealtele s'a atins şi chestia naţională a statelor, întemeiate pe pământul fostei republici ruseşti.

Hora Unirii jucată de străini. Un deputat din Sfatul Ţării ne povesteşte cum, într'o familie rusească din Chişinău, la care erau poftiţi şi vr'o trei Moldoveni, s'a jucat cu o deosebită înflăcărare Hora Unirii, începută chiar de Ruşi.

Ne pare bine că şi străinii încep a înţelege care este adevărata menire a Basarabiei.

Moartea lui Dr. C. Istrati. La Paris a murit în 19 Ianuarie doctorul în chimie *C. Istrati*, fost în mai multe rânduri ministru în România. Coborâtor din o veche familie de boieri, din judeţul Bacău. Istrati a mărturisit pentru popor întotdeauna o deosebită dragoste interesându-se deaproape, şi ca ministru şi ca Român, de soartea lui.

A fost înmormântat la Paris, în ziua de 21 Ianuarie.

Odihnească în pace!

Nemţii cer dela Rusia contribuţie. Din Petrograd vine ştirea că Troţchi, înapoindu-se dela Brest-Litovsc a declarat că Nemţii au cerut dela Rusia plata unei contribuţii de 8 miliarde, pe care au scăzut-o apoi la 6 miliarde ruble. Impotriva acestei contribuţii grozave au protestat chiar şi proletarii nemţi, încât guvernul nemţesc a scăzut contribuţia la 3 miliarde. In aceiaş vreme a declarat însă că nu va da nici o despăgubire pentru pagubele făcute de Nemţi în Rusia.

Aşa spune Troţchi...

Cele din urmă ştiri

Victorie engleză

Paris, 8 Februarie. — Pe frontul englez, trupele din Zelanda nouă, după o pregătire serioasă de artilerie, au dat în dimineaţa de eri un atac la Est de pădurea Polygone.

S'au făcut numeroşi prizonieri şi s'a luat mult material de războiu.

Trupele engleze continuă să înainteze. Inaintarea lor în unele puncte trece peste 3 mile (5 verste).

Succese franceze

Paris, 8 Februarie.— La Nord Est de Reims un atac inamic a fost respins prin focul artileriei franceze.

In Lorena, în luptele dela Nord de Bures şi Est de Moncel Francezii au făcut până acum 525 prizonieri, între cari 11 ofiţeri.

Paris, 8 Februarie. In cursul zilei de eri aviatorii francezi au doborât 3 aeroplane germane şi au silit alte două aeroplane să coboare în dosul liniilor duşmane.

Un balon captiv a fost ars.

Submarinele nemţeşti au dat greş

Washington. 8 Februarie. — Hourer. controlorul general al aprovizionării a declarat în Congres, că toate încercările Nemţilor de-a împiedica prin submarinele lor aprovizionarea Aliaţilor au dat greş.

Arată că pierderile în transporturile de alimente cari îşi ajunseseră culmea în luna Aprilie 1917 de atunci încoace au scăzut mereu, şi în 1918 nu ting nici 8 la sută din transporturi.

Stările grele din Austria

Berna, 8 Februarie. — De 48 ore nici o gazetă austriacă n'a sosit în Elveţia astfel că n'avem nici o ştire asupra întâmplărilor din Austro-Ungaria. Abia din ştirile scurte strecurate în gazetele Germaniei de putem afla că criza ministerială este foarte grea.

Declaraţiile ministrului-preşedinte von *Seidler* despre Ucraina au fost primite de socialişti cu protestări vii.

DENTISTUL
Garnizoanei Chişinău
G. B. Borşevschi
primeşte pe d-nii Ofiţeri şi Funcţionari militari după preţuri fixe între orele 11—2 şi 5—7. Plombează cu aur şi cauciuc. Coroane de aur.
Str. Puşchin No. 25.

Inştiinţare

Societatea culturală **Făclia** roagă pe toţi membrii care s'au înscris până acum şi pe toţi binevoitorii neamului, să participe la

Adunarea Generală

care se va ţinea în localurile Societăţei (Mihailovscaia No. 52).

Sâmbătă 10 Februarie
la ora 4 p. m.

Ordinea de zi:

1) Alegerea *Consiliului* permanent;

2) Deschiderea universităţii *populare*.

Cu începere de Sâmbătă 10 Februarie se va reprezenta extraordinarul film LUPTELE DE LA MĂRĂŞEŞTI **în 6 părţi mari lucrat de serviciul cinematografic al Armatei Române.**

Tot atunci:
SĂRBĂTOAREA UNIRII şi a INDEPENDENŢEI BASARABIEI **în ziua de 24 Ianuarie.**

TIPOGRAFIA ROMANEASCĂ, CHIŞINĂU.